

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра економічної теорії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ БІЗНЕСУ»

(за вибором студентів)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність – 073 «Менеджмент»

Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»

Харків – 2019

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 22 с.

Розробник

Гриценко Олена Аврамівна – професор кафедри економічної теорії,
доктор економічних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 8 від 18 квітня 2019 р.)

Дата оновлення – 12 вересня 2019 р.

Завідувачка кафедри Л. С. Шевченко

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни визначає дидактичну структуру й тематичну карту навчальної дисципліни відповідно до навчального плану та робочого навчального плану Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни, обсяг навчання, форми й засоби поточного і підсумкового контролю знань студентів усіх напрямів підготовки освітнього ступеня «Магістр».

Навчальна дисципліна «Управління вартістю бізнесу» належить до навчальних дисциплін за вибором студента.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів системи наукових поглядів на процеси управління вартістю бізнесу в сучасних організаціях, основних умінь і навичок практичного застосування компетентностей із метою організації, оцінки та управління процесом капіталізації фірми. Об'єктом вивчення дисципліни є реальні процеси фінансово-господарської діяльності фірми, що спрямовані на збільшення її вартості. Предметом вивчення є загальні принципи збільшення вартості бізнесу, прийняття рішення стосовно оцінки та управління вартістю бізнесу.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- усвідомлення студентами теоретичних основ вартісної природи фірми;
- формування критеріїв вартісного мислення;
- надання знань про принципи та методи оцінки вартості бізнесу;
- розроблення конкретних способів управління різними компонентами вартості;
- формування практичних навичок розроблення заходів щодо збільшення вартості фірми; управління вартістю фірми на основі визначення її різних форм.

Вивчення дисципліни передбачає проведення лекцій, роботу на семінарських заняттях, відповіді на контрольні питання до тем, виконання

практичних завдань, виконання тестів та складання заліку. Самостійна робота студентів передбачає використання законодавчих документів, літератури та додаткових матеріалів. В процесі оволодіння курсом «Управління вартістю бізнесу» студенти виконують два модулі.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня.

Предметні компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті освоєння навчальної дисципліни:

ПК – 1.	Знання інноваційної концепції вартісного управління бізнесом як механізмом зростання його капіталізації.
ПК – 2.	Здатність до теоретичного осмислення моделей вартісного управління активами бізнесу з метою перетворення вартості, втіленої в матеріальні та інші цінності, на джерело зростання капіталу фірми.
ПК – 3.	Уміння використовувати теоретичні положення при організації бізнесу як системно керованої організації, що поєднує рух матеріально-речових та вартісних факторів.
ПК – 4.	Знання особливостей концепції VBM (Value Based Management), яка дозволяє фінансовим менеджерам здійснювати планування, моніторинг та управління діяльністю підприємств, забезпечуючи підвищення його вартості.
ПК – 5.	Уміння моделювати логіку поведінки всіх суб'єктів, які задіяні в бізнесі, з метою виявлення їх інтересів, мотивів та принципів, що повинні бути застосовані при визначенні вартості всіх активів фірми.
ПК – 6.	Знання теоретичних основ та принципів оціночної процедури, що використовуються при визначенні вартості активів фірми.
ПК – 7.	Уміння обирати підходи до оцінки вартості бізнесу з урахуванням впливу різних факторів у конкретний момент часу в умовах конкретного ринку.
ПК – 8.	Знання особливостей застосування різних оціночних підходів (витратного, дохідного, порівняльного) для визначення різних видів вартості бізнесу відповідно до реальних обставин.
ПК – 9.	Навички використання алгоритмів (процедур, специфіки) витратного, дохідного та порівняльного підходів до оцінки рухомих, нерухомих, нематеріальних активів.
ПК – 10.	Уміння визначати ставку капіталізації бізнесу як моделі поєднання ризику ведення бізнесу та його ймовірного розміру доходу.

ПК – 11.	Здатність до розуміння місця та особливостей нерухомих активів в структурі вартості бізнесу.
ПК – 12.	Знання методології управління нематеріальними активами як складовою капіталізації бізнесу.
ПК – 13.	Уміння використовувати гудвіл з метою збільшення його капіталізації.
ПК – 14.	Навички управління вартістю корпоративних прав шляхом використання різного виду цінних паперів для збільшення вартості бізнесу.
ПК – 15.	Навички оцінювати порівняльні переваги та недоліки моделей корпоративного контролю та управління фірмою.
ПК – 16.	Знання процедури управління корпоративними правами, етапів її здійснення, вибору відповідного типу дивідендної політики та критеріїв ефективності.
ПК – 17.	Здатність до розуміння вартості бізнесу як об'єкту управління, виокремлення сукупності факторів, що впливають на вибір відповідної моделі.
ПК – 18.	Уміння обирати інвестиційні проекти за критерієм їх значимості для вартості компанії з урахуванням найкращих фінансових показників.
ПК – 19.	Здатність до виявлення специфіки, умов та способів управління вартістю шляхом застосування реструктуризації, інжинірингу та санації.
ПК – 20.	Уміння розробити проект санації фірми з метою попередження її банкрутства та забезпечення майбутньої капіталізації.
ПК – 21.	Уміння управляти прибутком як складовою вартості бізнесу, використовуючи спеціальні інструменти та процедури.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Фінансово-правовий факультет (денна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів ЕКТС: 5,0	Галузь знань – 07 та «Управління адміністрування»	За вибором студента
Кількість модулів: 2		Рік підготовки:
Загальна кількість годин: 150 год.	Спеціальність – 073 «Менеджмент»	Семестр
Самостійна робота 104 год.	Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування»	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.		Лекції
	Рівень освіти –	16 год.
		Практичні заняття
		30 год.

самостійної роботи студента - 4 год.	другий (магістерський)	Самостійна робота
		104 год.
		Вид контролю: залік

1.2. Фінансово-правовий факультет (заочна форма навчання)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни
Кількість кредитів -5,0	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	За вибором студента
Модулів 2		Рік підготовки:
Індивідуальне завдання	Спеціальність – 073 «Менеджмент»	Семестр
Загальна кількість годин - 150 год.		3-й
самостійної роботи студента - 140 год.	Спеціалізація – «Бізнес-адміністрування» Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції
		4 год.
		Практичні заняття
		6 год.
		Самостійна робота
		140 год.
		Вид контролю: залік

2. ТЕМАТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Фінансово-правовий факультет (денна форма навчання) 1-й семестр 2019/2020 н. р.

лекції – 16 годин;

практичні заняття – 30 годин

№ п/п	Календарні строки	Модуль №. Назва /Тема лекції, практичного /семінарського заняття, консультації	Аудиторні заняття /контактні/ (кількість годин)				Форми та засоби поточного та підсумкового контролю
			Лекції	Практичні/семінарські заняття	Консультації (групові /індивідуальні)	Інші види занять	
1.	03.10.19 09.10.19	Модуль 1. Теоретичні засади управління вартістю бізнесу. Тема 1. Загальні основи управління вартістю бізнесу.	2				

		Лекція.					
2.	03.10.19 09.10.19	Тема 2. Основні підходи до визначення вартості бізнесу. Лекція. Тема 1. Загальні основи управління вартістю бізнесу. Практичне заняття	2	2			
3.	10.10.19 16.10.19	Тема 3. Управління бізнесом з позицій витратного, дохідного та порівняльного підходу. Лекція. Тема 1. Загальні основи управління вартістю бізнесу. Практичне заняття	2	2			
4.	10.10.19 16.10.19	Тема 4. Управління вартістю нерухомих активів. Лекція Тема 2. Основні підходи до визначення вартості бізнесу. Практичне заняття	2	2		2	
5.	11.10.19 17.10.19	Тема 5. Управління вартістю нематеріальних активів Лекція Тема 2. Основні підходи до визначення вартості бізнесу. Практичне заняття	2	2			
6.	11.10.19 17.10.19	Тема 6. Управління корпоративними правами фірми. Лекція Тема 3. Управління бізнесом з позицій витратного, дохідного та порівняльного підходу Практичне заняття	2	2			
7.	17.10.19 23.10.19	Тема 7. Організація процесу управління вартістю бізнесу Лекція	2				

		Колоквіум за першим модулем Теоретичні засади управління вартістю бізнесу.				2	
8.	17.10.19 23.10.19	Модуль 2. Способи управління вартістю бізнесу. Тема 8. Механізм антикризового управління вартістю бізнесу. Лекція	2				
9.	24.10.19. 30.10.19.	Тема 3. Управління бізнесом з позицій витратного, дохідного та порівняльного підходу. Практичне заняття		2			
10.	18.10.19. 25. 10.19	Тема 3. Управління бізнесом з позицій витратного, дохідного та порівняльного підходу. Практичне заняття		2			
11.	24.10.19 30.10.19	Тема 4 Управління вартістю нерухомих активів. Практичне заняття		2			
12.	25.10.19 30.10.19	Тема 5. Управління вартістю нематеріальних активів. Практичне заняття		2			
13.	31.10.19 6.11.19	Тема 5. Управління вартістю нематеріальних активів. Практичне заняття		2			
14.	01.11.19 07.11.19	Тема 6. Управління корпоративними правами фірми. Практичне заняття		2			
15.	07.11.19 13.11.19	Тема 7. Організація процесу управління вартістю бізнесу. Практичне заняття		2			
16.	07.11.19 13.11.19	Тема 8. Механізм антикризового управління вартістю		2			Колоквіум

		бізнесу. Практичне заняття					
17.	08.11.19 14.11.19						Залік

2.2. Фінансово-правовий факультет (заочна форма навчання)

1-й семестр 2019/2020 н.р.

лекції – 4 години;

практичні заняття – 6 годин;

консультації - 2 години.

№ п/п	Календарні строки	Модуль №. Назва /Тема лекції, практичного /семінарського заняття, консультації	Аудиторні заняття /контактні/ (кількість годин)				Форми та засоби поточного та підсумкового контролю
			Лекції	Практичні/семінарські заняття	Консультації (групові /індивідуальні)	Інші види занять	
1.		<i>Оглядова лекція</i>	4				
2.		Тема 1. Загальні основи управління вартістю бізнесу. Тема 3. Основні підходи до визначення вартості бізнесу. Тема 3 . Організація процесу управління вартістю бізнесу.		6	2		залік

3. *ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ*

3.1. Викладання навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» здійснюється відповідно до принципів дидактики, а саме: використання компетентнісного підходу в навчанні; орієнтація на результати навчання; модуляризація навчання; використання трансферно-накопичувальної системи кредитів; застосування лінійної системи побудови навчальної програми дисципліни; єдності теоретичної і практичної підготовки студентів; професійної спрямованості; єдності наукової, навчальної і виховної

діяльності; науковості; систематичності; індивідуалізації; академічної свободи і активності учасників освітнього процесу; мотиваційного забезпечення освітньої діяльності; принцип партнерства; демократизації і гуманізації педагогічного процесу.

3.2. Основна мета освітніх технологій – розвиток «м'яких» навичок (soft skills), включаючи критичне мислення та етикет спілкування, ділове письмо, обґрунтування виступів, складання документів, самопрезентацію, ефективне управління часом, загальне та ділове адміністрування і управління проектами, емоційний інтелект, командну роботу, листування та ін. Формування навичок роботи в команді, що формуються під час спеціальних тренінгів або у процесі виконання різних проектів, передбачених в межах навчального процесу. У навчальному процесі використовуються такі інноваційні технології як проблемного, контекстного, інтерактивного студентоцентристського навчання; мультимедійні та мережеві технології.

3.3. У навчальному процесі застосовуються інтерактивні методи навчання: евристична бесіда, дискусія, мікрофон, Сократ-метод, коло ідей, кейс-метод, рольові/ділові ігри, круглий стіл, прес-конференція, мозковий штурм.

4. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Для оцінювання навчальних досягнень студентів використовуються такі методи:

– методи усного контролю: опитування (фронтальне та індивідуальне), диспут, моделювання та аналіз ситуаційних завдань, підготовка доповідей, колоквіум;

– методи письмового контролю: розв'язання тестових завдань, задач, підготовка есе, рефератів;

– інноваційні методи: ділові ігри, кейси, мозковий штурм.

Також використовується метод самоконтролю: самооцінка студента за питаннями для самоконтролю.

5. ШКАЛА ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Нац. юрид. ун-ті ім. Ярослава Мудрого»
Зараховано	A	Відмінно - відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	90-100
	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	80-89
	C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75-79
	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	70-74
	E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-69
Не зараховано	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	35-59
	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язків повторний курс	1-34

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

База даних «Навчальний електронний інформаційний комплекс «Економічна теорія» / зареєстр. Державною службою інтелектуальної власності України, свід-во про реєстрацію авторського права на твір № 60215 від 18.06.2015 р. URL: http://neik.nlu.edu.ua/auth_page/index.html. (дата звернення: 03.09.2019).

Гриценко О. А. Управління вартістю бізнесу: конспект лекцій для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» денної форми навчання. Харків: Нац.

юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 62 с.

Завдання з навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» денної форми навчання / розроб. О. А. Гриценко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018 .

Програма навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 40 с.

Силабус навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2018. 22 с.

Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. О. А. Гриценко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 49 с.

Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управління вартістю бізнесу» для студентів другого (магістерського) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» заочної форми навчання / уклад. О. А. Гриценко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 35 с.

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри економічної теорії. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151 (дата звернення: 03.09.2019).

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

Нормативно-правові акти:

Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2003. № 18. № 19-20. № 21-22. Ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1993. № 50. Ст. 472. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-ІІІ (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 5-6. Ст. 30. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-ХІІ (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 49. Ст. 682. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1576-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про експертну грошову оцінку земельних ділянок: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2002 р., №1531-2002-п. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1531-2002-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Методики оцінки майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.12.2003 р, № 1891. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1891-2003-%D0%BF> (дата звернення:

03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 р., № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.11.2004 р., № 1442. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 р., № 1655. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про затвердження Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: Постанова Кабінету Міністрів України від 3.10.2007 р., № 1185. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF> (дата звернення: 03.09.2019).

Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 12. Ст. 64. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1991. № 47. Ст. 646. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2002. № 36. Ст. 266. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-

XIV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 29. Ст. 238. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16.06.1999 № 752-XIV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1999. № 32. Ст. 267. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на знаки для товарів та послуг: Закон України від 15.12.1993 № 3689-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 7. Ст. 36. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15.12.1993 №3688-XII. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1994. № 7. Ст. 34. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3688-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про охорону прав на топографії інтегральних схем: Закон України від 5.11.1997 № 621/97- ВР. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 1998. № 8. Ст. 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/621/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.09.2019).

Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2001. № 47. Ст. 25. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14> (дата звернення: 03.09.2019).

Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради УРСР (ВВР)*. 1991. № 14. Ст. 168. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12> (дата звернення: 03.09.2019).

Про Порядок грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель населених пунктів): Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 29.08.1997 р. № 86/19/148/86/76/88. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1573-13> (дата звернення: 03.09.2019).

Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV (зі змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2006. № 31. Ст. 268. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15> (дата звернення: 03.09.2019).

Підручники:

Фінансовий менеджмент: підручник / кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. Київ: КНЕУ, 2005. 535с.

Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. 2-ге вид. Київ: Знання, 2013. 375 с.

Навчальні посібники

Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Базецкая А. И., Дяченко В. Л. Финансовый менеджмент: учеб. пособие. Харьков: ХНУГХ им. А. Н. Бекетова, 2017. 186 с.

Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2011/0019.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Менеджмент юридичної фірми: конспект лекцій: електронне видання: галузь знань 0304 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр», спеціальність 8.03040101 «Правознавство» для студентів денних факультетів / укл. Шевченко Л. С. та ін. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2013. 136 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1718/1/Pr_39.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Менеджмент: навч. посіб. / за заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2013. 136 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2013/Menedgment_2013.pdf (дата звернення: 03.09. 2018).

Інших авторів:

Бабій О. М., Малишко В. С., Пудичева Г. О. Управління вартістю підприємства. Одеса: ОНЕУ 2016. 217 с.

Бабій О. М., Сабадирьова А. Л., Куклінова Т. В. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013. 343 с.

Бочаров В. В. Самонова И. Н. , Макарова В. А. Управление стоимостью бизнеса: учеб. пособие. Санкт-Петербург: Изд-во СПбГУЭФ, 2009. 124 с.

Валдайцев С. В. Оценка бизнеса. Москва: ТК Велби. Изд-во Проспект, 2004. 360 с.

Василенко В. О. Антикризове управління підприємством: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 504 с.

Гараникова Л. Ф. Оценка стоимости предприятия: учеб. пособие. Изд. 1-е. Тверь: ТГТУ, 2007. 140 с.

Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2005. 485 с.

Круш П. В. Поліщук С. В. Оцінка бізнесу: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 264 с.

Кузнецова Т. В., Красовська Ю. А., Подлевська О. М. Управління потенціалом підприємства: навч. посіб. Рівне: НУВГП, 2016. 109 с.

Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 1999. 132 с.

Управління потенціалом підприємства: методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання за спеціальністю 7.050107-Економіка підприємства / Укл.: д.е.н. Писаревський І. М., Пушкар Т. А. Харків: ХНАМГ, 2007. 35 с.

Шиян А. А. Економічна кібернетика: вступ до моделювання соціальних і економічних систем: навч. посіб. Львів: «Магнолія 2006», 2007. 228с.

Ярошевич Н. Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 341 с.

Додаткова література

Монографії

*Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого:*

Економіка інтелектуальної власності: науково-методичні матеріали для підготовки докторантів, аспірантів і магістрів за напрямом «Інтелектуальна власність» / за ред. Л. С. Шевченко. Харків: Право, 2015. 120 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/Shevchenko_2015.pdf (дата звернення: 03.09.2019).

Шевченко Л. С., Макуха С. М., Марченко О. С. та ін. Юридична фірма: пошук моделі ефективного менеджменту: наук.-практ. вид. Харків: Право, 2014. 204 с.

Інших авторів:

Дамодаран А. Инвестиционная оценка: инструменты и методы оценки любых активов / пер. с англ. 2-е изд. Москва: Альпина Бизнес Букс, 2004. 342 с.

Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А., Герасимов А. А., Ровенська В. В. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства. Київ: ЦНЛ, 2005. 400 с.

Костирко Р. О., Тертична Н. В., Шевчук В. О. Комплексна оцінка вартості підприємства: монографія / за заг. ред. докт. екон. наук, академіка НАН України М. Г. Чумаченка. 2-ге вид. перероб. і доп. Харків: Фактор, 2008. 278с.

Коупленд Т. Стоимость компании: оценка и управление. 2-е изд., / пер с англ. Москва: ЗАО“Олимп-Бизнес”, 2002. 576 с.

Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств: монографія. Київ: КНЕУ, 2002. 272 с.

Момот Т. Оцінка вартості бізнесу: сучасні технології. Харків: Фактор, 2007. 224с.

Партин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія. Київ: УБС НБУ, 2008. 219 с.

Скотт М. Факторы стоимости: руководство для менеджеров по

виявленню рычагов створення цінності /пер. с англ. Москва: Альпина-бізнес, 2000. 432 с.

Уолш К. Ключевые показатели менеджмента. Как анализировать, сравнивать, контролировать данные, определяющие стоимость компании / пер. с англ. Москва: Дело, 2000. 516 с.

Савчук В. П. Стратегія + Фінанси: уроки прийняття бізнес-рішень для керівників. Київ: Companion Group, 2009. 352с.

Статті

Викладачів кафедри економічної теорії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого:

Шевченко Л. С. Злиття і поглинання в юридичному бізнесі: економічний аспект проблеми». *Економічна теорія та право*. 2017. № 1 (28). С. 88-97.

Шевченко Л. С. Конкурентна діагностика юридичної фірми: світовий досвід та його запровадження в Україні. *Економічна теорія та право*. 2016. № 1 (24). С. 76-86.

Шевченко Л. С. Конкурентне управління юридичною фірмою. *Економічна теорія та право*. 2016. № 3 (26). С. 113-123.

Шевченко Л. С. Корпоративна правова стратегія: сутність, типи, особливості реалізації. *Економічна теорія та право*. 2019. № 1 (36). С. 104-120.

Інших авторів:

Єрофєєва Т. А. Підходи до оцінювання вартості бізнесу: проблеми їх використання. *Наукові записки*. 2007. Т. 68. Економічні науки. С. 25-33.

Королькова І., Королькова О. Щодо управління вартістю підприємства на основі збалансованої системи показників на вітчизняних підприємствах. *Економіка підприємства*. 2010. № 9. С. 49-51.

Леонов Д., Стеценко Б. Факторний аналіз фінансового стану акціонерного товариства методом Дюпон (у контексті оцінки ефективності корпоративного фінансового управління). *Ринок цінних паперів України*.

2006. № 1-2. С. 47-55.

Мукан О. В. Системний підхід до корпоративного управління. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2006. № 552. С. 418-424.

Основи антикризового фінансового управління підприємством. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1773> (дата звернення: 03.09.2019).

Островська Г. Управління вартістю: сучасні інструменти оцінки корпоративної ефективності. *Світ фінансів*. 2008. № 3 (16). С. 106-117.

Островська Г., Серединська І. Огляд теоретичних концепцій стратегічного управління на основі зростання вартості. *Галицький економічний вісник*. 2009. № 1. С. 10-18.

Павловец В. Введение в оценку стоимости бизнеса. *Корпоративный менеджмент*. URL: <http://www.cfin.ru/finanalysis/value.shtml>. (дата звернення: 03.09.2019).

Структура подходов и методов оценки бизнеса и компаний. URL: <http://www.denga.com.ua> (дата звернення: 03.09.2019).

Терещенко О. О., Стецько М. В. Управління вартістю підприємства в системі фінансового менеджменту. *Фінанси України*. 2007. № 3. С. 91-99.

Тивончук І. О. Вимірювання синергічного ефекту злиття та поглинання підприємств. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2008. Вип. 6. С. 39-51.

Фінансова санація як складова антикризового управління. URL: <https://studfiles.net/preview/5392834/page:5/> (дата звернення: 03.09.2019).

Інтернет-ресурси:

Доповідь Всесвітнього банку «Цифрові дивіденди». URL: <https://publications.worldbank.org/> (дата звернення 03.09.2019).

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/> (дата звернення 22.02.2019) (дата звернення: 03.09. 2019).

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL:

<http://www.kmu.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт збірника наукових праць «Економічна теорія та право» URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Інституту економіки та прогнозування Національної академії наук України. URL: <http://ief.org.ua> (дата звернення:03.09. 2019).

Офіційний сайт Інституту економічних досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua> (дата звернення: 03.09. 2019).

Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> (дата звернення:03.09. 2019).

Офіційний сайт наукового журналу «Економіка України». URL: <http://www.economukraine.com.ua/index.php> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт науково-теоретичного журналу «Економічна теорія». URL: <http://etet.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Національного Банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 26.02. 2019).

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua>. (дата звернення 03.09.2019). Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 26.02. 2019).

Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світового банку. URL: <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine> (дата звернення 03.09.2019).

Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <https://www.wto.org>.

Сайт «Мережа аналітичних центрів України». URL: <http://www.intellect.org.ua> (дата звернення 03.09.2019).

Journal website «Journal of Economic Theory». URL: <https://www.journals.elsevier.com/journal-of-economic-theory> (дата звернення 03.09.2019).

СЕНМК кафедри економічної теорії. URL: http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=149:kafedra-ekonomichnoi-teorii&Itemid=151 (дата звернення 03.09.2019).